

1. ΗΠΑ Η ΕΥΡΩΠΗ (ΕΕ) ;

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 27/01/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 27/01/2026

Σελίδα: 13

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

ΗΠΑ ή Ευρώπη (ΕΕ);

Η Αθήνα βρίσκεται σε εξαιρετικά δύσκολη θέση, ίσως την πολιτικά δυσκολότερη (μετά τη Δανία), καθώς η ΕΕ «συγκρούεται» με τις ΗΠΑ σε πολλαπλά επίπεδα (Γροιλανδία, Ουκρανία, οικονομία κ.ά.). Αν και η τελευταία αναδίπλωση του προέδρου Τραμπ στο Νταβός με την απόσυρση των απειλών για χρήση στρατιωτικής βίας για κατάληψη της Γροιλανδίας και επιβολής νέων, τιμωρητικών δασμών χαλαρώνει την άμεση ένταση. Η Ευρώπη κατά κάποιο σχηματικό τρόπο κέρδισε. Ο Ντόναλντ Τραμπ ηττήθηκε. Ταυτόχρονα όμως κατέρρευσε και η διατλαντική σχέση εμπιστοσύνης. Παρά ταύτα, η Ελλάδα βρίσκεται στη δύσκολη θέση καθώς πρέπει να εξισορροπήσει τον ρόλο της ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την προνομιακή στρατηγική της σχέση με τις ΗΠΑ. Πρόκειται για διλημματική κατάσταση που θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί εάν εγκαίρως είχαμε εφαρμόσει ενοραματική μακροστρατηγική εξωτερικής πολιτικής που θα ελαχιστοποιούσε την ασυμμετρική έκθεση/εξάρτηση της χώρας σε πιέσεις (ή και εκβιασμούς;) από πλευράς προέδρου Ντ. Τραμπ/ΗΠΑ. Σήμερα έχουμε όμως φθάσει στο σημείο να υποστηρίζεται ότι η Ελλάδα «δεν έχει άλλη επιλογή από το να προσπαθεί να βρίσκεται στην πλευρά του Ντόναλντ Τραμπ. Οχι των ΗΠΑ, όχι της αμερικανικής κυβέρνησης, αλλά του Τραμπ». Αλλά πόσο μπορεί (ή πρέπει) «να βρίσκεται στο πλευρό του Τραμπ» όταν μεταξύ άλλων ο τελευταίος εισβάλλει στρατιωτικά σε κυρίαρχη χώρα ή σχεδιάζει να καταλάβει έδαφος της Ευρώπης (ΕΕ, NATO - Γροιλανδία) καταλύοντας διεθνές δίκαιο και κανόνες κυριαρχίας; Και όταν πιέζει για συμμετοχή σε ένα σώμα, Συμβούλιο Ειρήνης, που ουσιαστικά στοχεύει στην κατάλυση του ΟΗΕ και στο οποίο θα συμμετέχουν επίσης ως μέλη οι πρόεδροι Πούτιν (Ρωσίας) και Λουκασένκο (Λευκορωσίας) μαζί με τον πρωθυπουργό της Ουγγαρίας (Β. Ορμπαν); Η Ευρώπη αντέδρασε στις τραμπικές αυτές φαιδρότητες με ασυνήθιστη αποφασιστικότητα και ανάγκασε για πρώτη φορά τον αμερικανό πρόεδρο σε άτακτη υποχώρηση.

Είναι βεβαίως γεγονός ότι η Ελλάδα δεν έχει την πολυτέλεια να φθάσει σε ρήξη με τις ΗΠΑ/Τραμπ λόγω του κρίσιμου ρόλου που διαδραματίζουν στην περιοχή (κυρίως στα ελληνοτουρκικά) και λόγω του υψηλού βαθμού έκθεσης (εξάρτησης) που έχει στην αμερικανική επιρροή και πιέσεις (στρατηγική σχέση, συμφωνίες φυσικού αερίου κ.λπ.). Αλλά η έκθεση αυτή θα είχε περιοριστεί εάν από το παρελθόν με μια ορθολογική μακροστρατηγική εξωτερική πολιτική στοχεύαμε: α) στη διευθέτηση της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης με την επίλυση των προβλημάτων που θα μπορούσαν να είχαν επιλυθεί και β) στη βαθύτερη ευρωπαϊκή ενσωμάτωση της Τουρκίας είτε μέσω αναβαθμισμένης συνδεδασμένης σχέσης είτε με ειδικό ενταξιακό καθεστώς. Μια τέτοια σχέση/καθεστώς θα την έθετε σ' ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο κανόνων (και όχι σε μάλλον αμφιλεγόμενες συμμαχίες - Σ. Αραβία, Πακιστάν) που θα διευκόλυναν πρώτα απ' όλα την επίλυση της ελληνοτουρκικής αντιπαράθεσης (και του Κυπριακού), ενώ θα επέτρεπαν έναν ισχυρότερο ευρωπαϊκό σταθεροποιητικό ρόλο στην περιοχή.

Ολα αυτά δεν έγιναν. Οθεν και οι σημερινές δυσκολίες. Αν και, όπως ήταν αναπόφευκτο, στο δίλημμα «Ευρώπη ή ΗΠΑ» η Ελλάδα επέλεξε Ευρώπη, πιστοποιώντας ότι η στρατηγική σχέση με τις ΗΠΑ/Τραμπ έχει συγκεκριμένα όρια που τίθενται από τον ρόλο της χώρας ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το διεθνές δίκαιο. Αλλά όσο βαθαίνει το χάσμα ΕΕ - ΗΠΑ τόσο η άσκηση εξισορρόπησης θα δυσκολεύει...

Ο Π.Κ. Ιωακείμης είναι αμότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), πρώην πρεσβευτής - σύμβουλος του ΥΠΕΞ και μέλος της συμβουλευτικής επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ. Από τις εκδόσεις I. Σιδέρης κυκλοφόρησε το νέο του βιβλίο με τίτλο «Πέρα από το Στερέοτυπο. Νέα Προοδευτική Εξωτερική και Ευρωπαϊκή Πολιτική».